

MAALAHTI KOPPARBACKEN

Rautakautisen kalmistoalueen koekaivaus

Tapio Seger 1985

Tiivistelmän tehnyt Mirja Miettinen

Arkkiv. O. 99/30.5.2005

N

naamij E L S

MAALAHTI KOPPARBACKEN

Rautakautisen kalmistoalueen koekaivaus 1985

*Tapio Segerin muistiinpanojen pohjalta
tiivistelmän tehnyt Mirja Miettinen.*

MAALAHTI KOPPARBACKEN

Mj-tunnus 475 01 0032

Rautakautisen kalmiston ja asuinpaikan? koekaivaus
Kaivauksenjohtaja FK Tapio Seger

Pk. 1242 12 ÖVERMALAX
Peruskoordinaatit: x = 6978 32, y = 1532 96
Yhtenäiskoordinaatit: 6989437/3228322 z:15

Kenttätyöaika: 1985
Tutkittu alue: n. 72 m²
Tutkimuskustannukset: Svenska Österbottens Hembygds- och Museiförbund rf

Aiemmat tutkimukset: 1900 Axel Heikel (kaivaus)
1981 Mirja Miettinen (kaivaus)

Löydöt: KM 22847 (diar. 10.9.1985)
Mustavalkonegatiivit: 136042 - 136053

Maalahden Kopparbacken, yksi Etelä-Pohjanmaan rautakauden tärkeimpiä muinaisjäännösalueita, sijaitsee mäellä Maalahdenjoelta n. 200 m etelään. Muinaisjäännösalue käsittää pääosan mäen lakea ja on osittain myöhemmän, historiallisen ajan asutuksen tuhoamaa. Paikalla on muutamia matalia hautaröykkiöitä, maanalaista polttokalmistoa, kuppikallio sekä asuinpaikka, jonka laajuus on tarkemmin määrittelemättä. Löydöt ajoittuvat kansainvaellus- ja merovingiajalle.

Vuonna 1985 suoritettiin kalmistoalueen kiveyksen C ympäristön koekaivaus Svenska Österbottens Hembygds- och Museiförbund rf:n järjestämän Nordisk kurs i arkeologi -tapahtuman puitteissa. Kiveys C on matala, laajahko pinnaltaan hajotettu kumpare Lågaksen talon pihapiirissä. Alue tutkittiin avaamalla kumpareen ympärille 2 x 2 m:n koekuoppien verkosto ja kaivamalla kumpareen poikki yhtenäinen, 2 m:n levyinen koeoja.

Alueella vuosisatoja jatkunut maankäyttö ja rakennustoiminta oli tuhonnut pahasti kalmiston pintarakenteita. Mm. kumpareen korkeimmalla kohdalla tavattiin ehkä 1700-luvun rakennuksen kivijalkaa. Koeruudut osoittivat kalmiston kiveystä hajotetun joka puolelle kumpareen ympärille. Yhdestä koekuopasta löytyi kivetty liesi, joka yhdessä runsaiden savitiivistelöytöjen kanssa viittaa paikalla sijainneeseen asuinpaikkaan.

Varsinainen hautauskerros sen sijaan oli säästynyt enimmäkseen koskemattomana. Kiveyksen välistä ja alta läheltä kumpareen keskiosaa löytyi palaneita luita ja metalliesineitä, pronssinen spiraalipääsormus, tasavartisia solkia, koverankuperan ja kolmiharjaisten rannerenkaiden katkelmia, veitsiä sekä keramiikkaa. Polttokalmistokiveyksen alta, koeruudusta 102/500, saatiin radiohiiliajoitus 1410 ± BP (cal. AD 560 - 670).

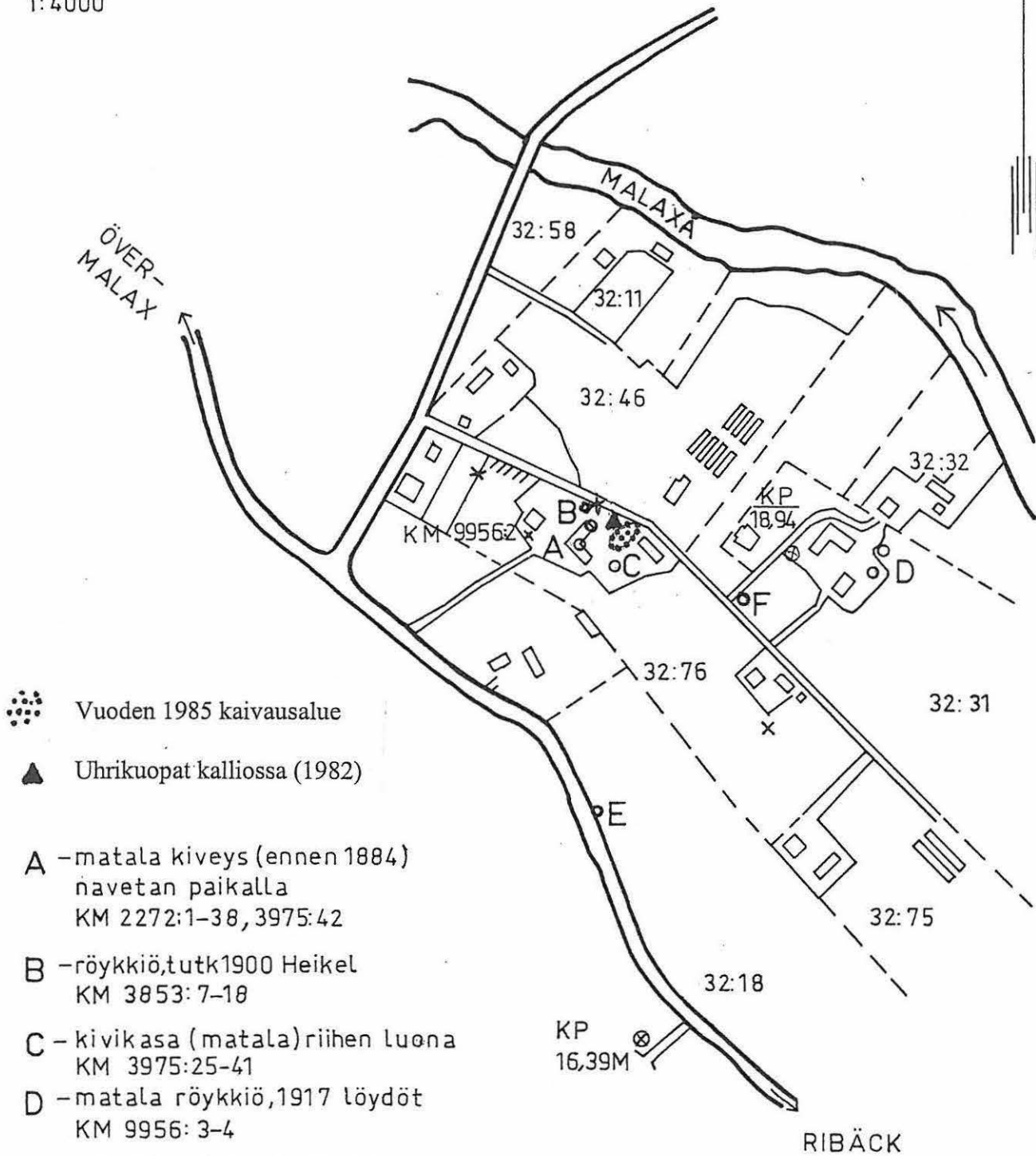
MALAX KOPPARBACKEN

2

Ilmakuva kartan 1:4000/1965 mukaan
täydennetty 1981
MIRJA MIETTINEN

0 40 80 120 160 200

1:4000

••••• Vuoden 1985 kaivausalue

▲ Uhrikuopat kalliossa (1982)

A - matala kiveys (ennen 1884)
navetan paikalla
KM 2272:1-38, 3975:42

B - röykkiö, tutk 1900 Heikel
KM 3853:7-18

C - kivikasa (matala) riihen luona
KM 3975:25-41

D - matala röykkiö, 1917 löydöt
KM 9956:3-4

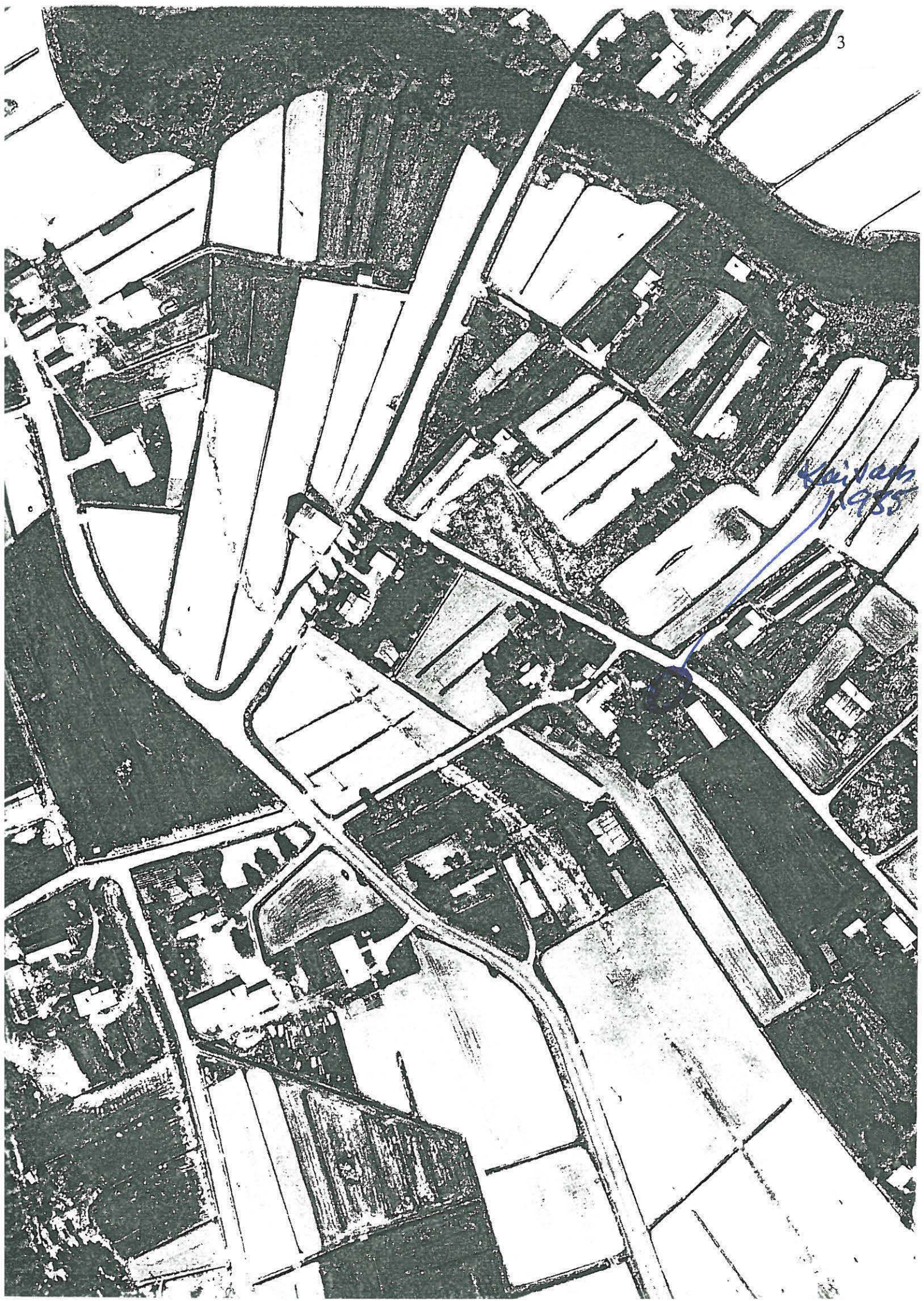
E - röykkiön jäännös 12x10m
(vain v:n 1900 kartalla) KM 3853:19-23

F - röykkiön jäännös, tutk. 1981 KM 21350

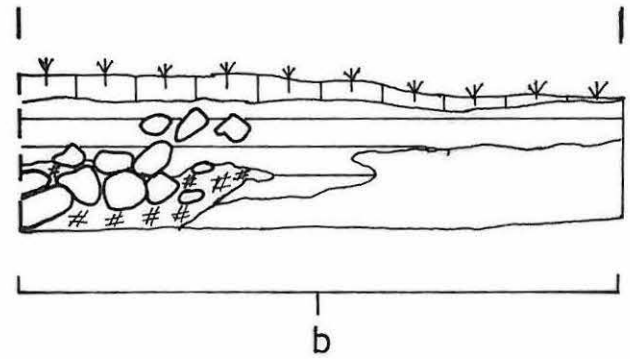
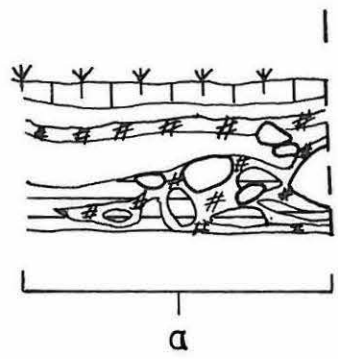
x - jauhinkivi

//// - savitiivistettä

*Kaitani
1985*

MAALAHTI KOPPARBACKEN

MAALAHTI KOPPARBACKEN

T. SEGER 1985

POHJOISET KOERUUDUT

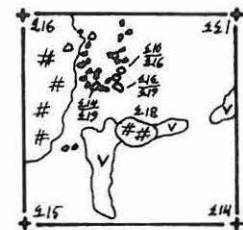
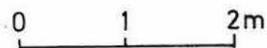
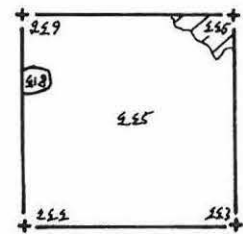
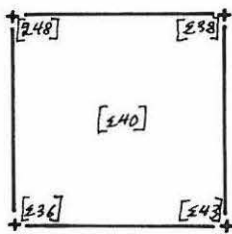
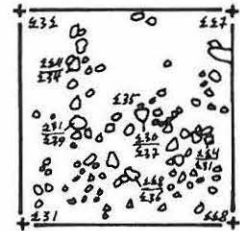
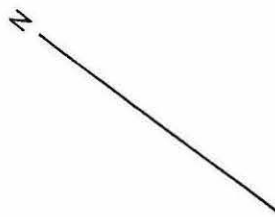
TASO 1

MK 1:50

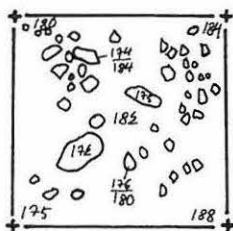
KP= 117 = 18.89 m mpy.

PIIRT. S. MÄKI JA T. SEGER

- MULTA
- # # # NOKIMAA
- v VAALEA HIEKKA

500

492

MAALAHTI KOPPARBACKEN

T. SEGER 1985

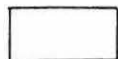
POHJOISET KOERUUDUT

TASO 2

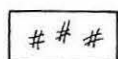
MK 1:50

KP= 117 = 18.89 m mpy.

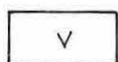
PIIRT. S. MÄKI

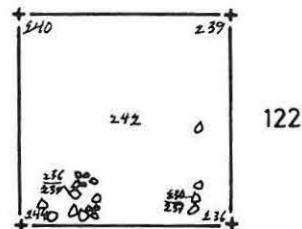
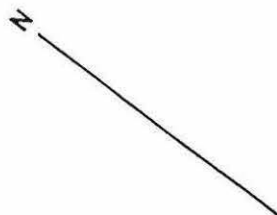
MULTA

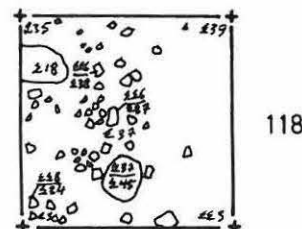
NOKIMAA

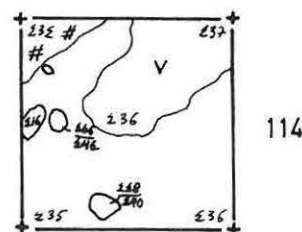
VAALEA HIEKKA

122

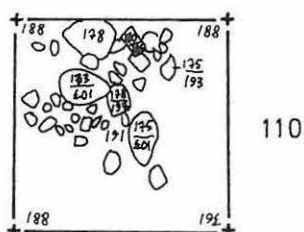
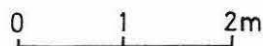

118

114

500

110

492

MAALAHTI KOPPARBACKEN

T. SEGER 1985

KOEJOJA 96 - 110/500

PINTA- JA POHJAVAAITUSKARTTA

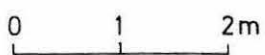
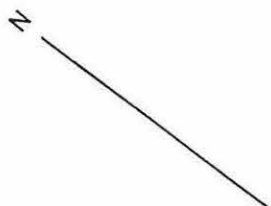
MK 1:50

KP 117 18.89 m mpy.

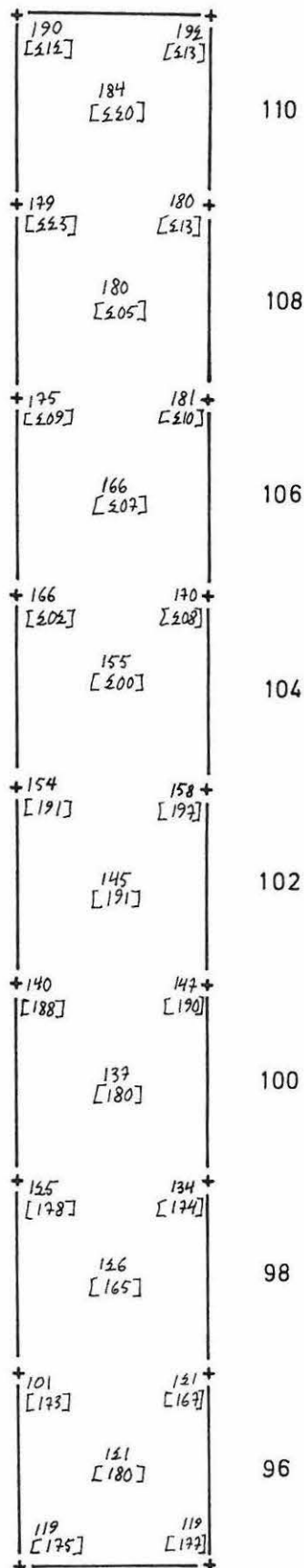
PIIRT. S. MÄKI JA T. SEGER

121 = PINTALUKU

[180] = POHJALUKU

500

MAALAHTI KOPPARBACKEN

T. SEGER 1985

KOEJOJA 96-110/500

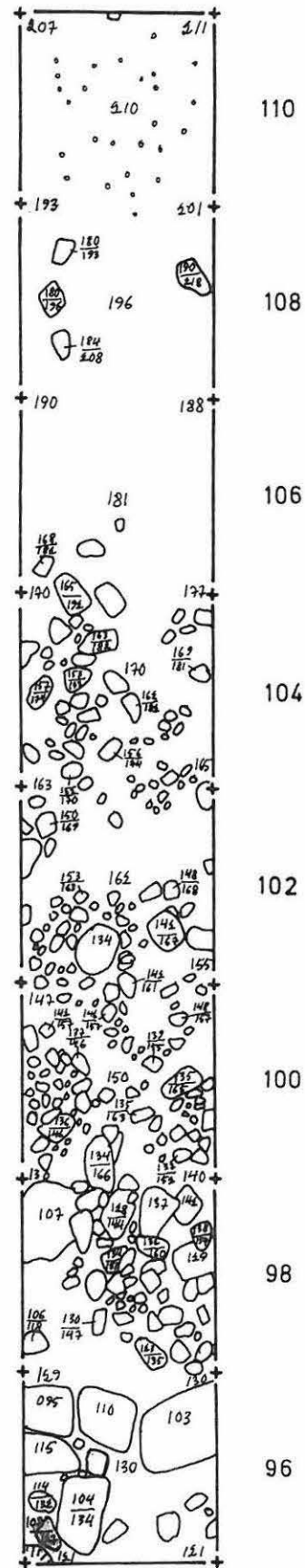
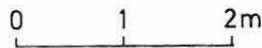
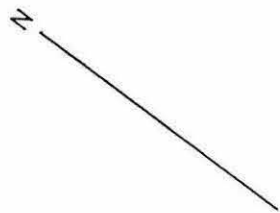
TASO 1 (KIVEYKSET)

MK 1:50

KP = 117 = 18.89 m mpy.

PIIRT. S. MÄKI JA T. SEGER

500

MAALAHTI KOPPARBACKEN

T. SEGER 1985

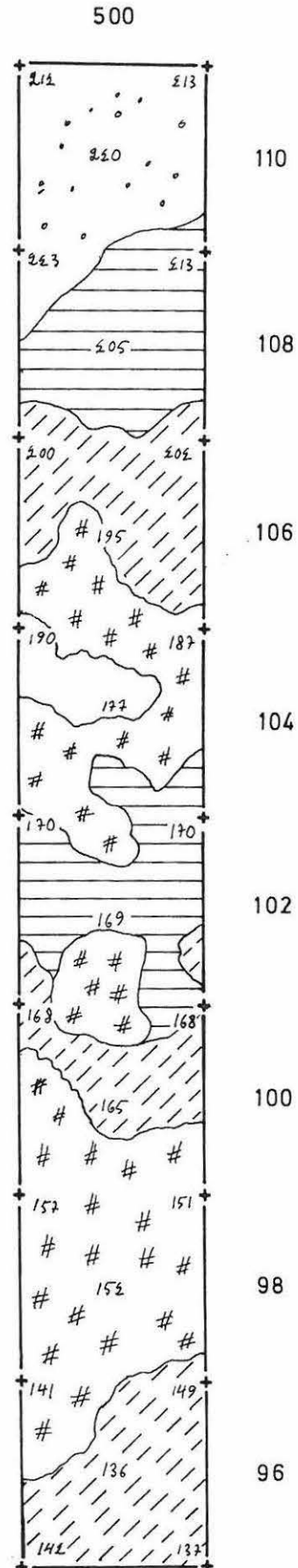
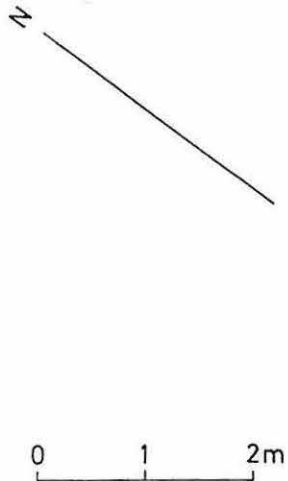
KOEJOJA 96 - 110/500

TASO 2 (MAALAJIT)

MK 1:50

KP = 117 = 18.89 m mpy.

PIIRT. S. MÄKI JA T. SEGER

MAALAHTI KOPPARBACKEN

T. SEGER 1985

KOEJOJA 96 - 110 / 500

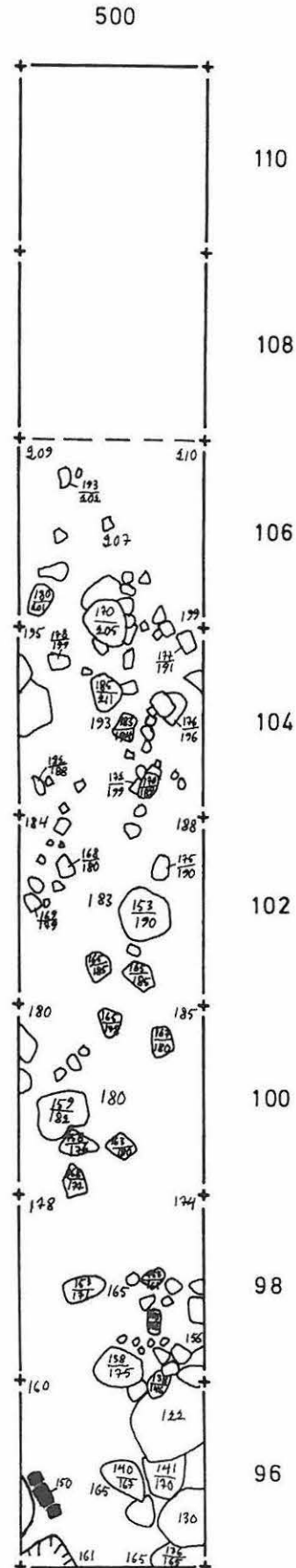
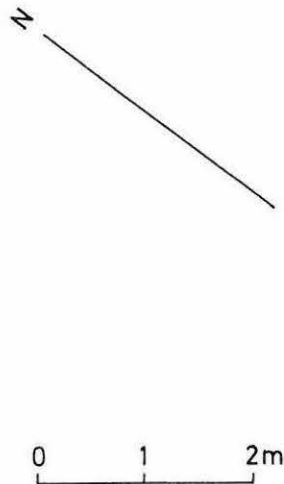
TASO 3 (KIVEYKSET)

MK 1:50

KP = 117 = 18.89 m mpy.

PIIRT. S. MÄKI

 = HIEKKAKIVILAATTOJA HAUTAKATTEENA

MAALAHTI KOPPARBACKEN

T. SEGER 1985

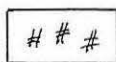
KOEJOJA 96-110/500

TASO 3 (MAALAJIT)

MK 1:50

KP = 117 = 18.89 m mpy.

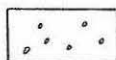
PIIRT. S. MÄKI

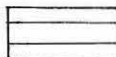
NOKIMAA

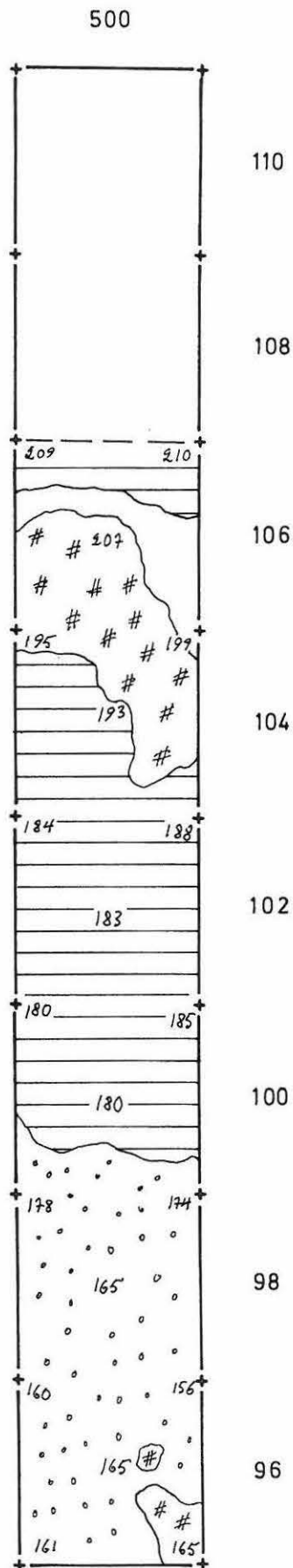
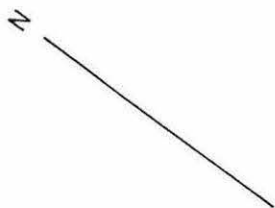
VAALEA HIEKKA

SORA

SILTTI

MAALAHTI KOPPARBACKEN

T. SEGER 1985

KOEJOJA 96-110/500

TASO 4 (KIVEYKSET)

MK 1:50

KP = 117 = 18.89 m mpy.

PIIRT. S. MÄKI

500

106

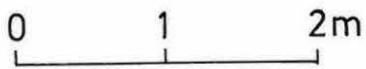
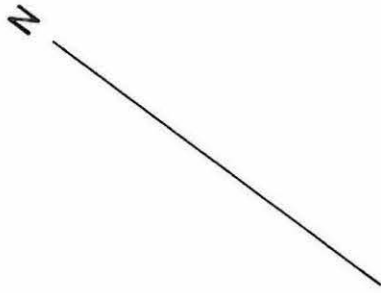
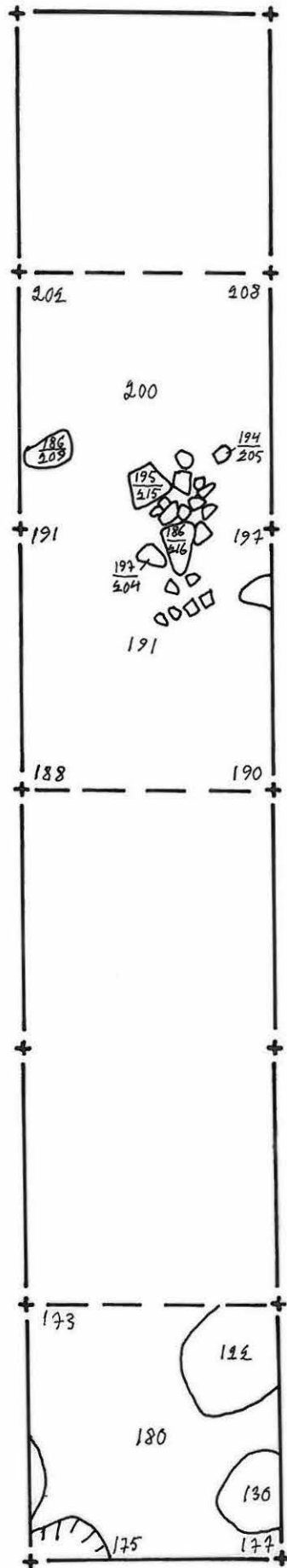
104

102

100

98

96

MAALAHTI KOPPARBACKEN

Ihmisyhmä kuppikalliolla. f. 136043

Kuppikallio sähköpylvään kohdalla. f. 136042

Yleiskuva kaivausalueelta. f. 136048

MAALAHTI KOPPARBACKEN

f. 136045

f. 136050

Erilaisia kiveyksiä kaivausalueilta. f. 136052

MAALAHTI KOPPARBACKEN

f. 136044

f. 136047

f. 136049

Erlaisia kiveyksiä, likamaakuvioita ja profiili kaivausalueelta.

T. Seger 1985.

MAALAHTI KOPPARBACKEN

f. 136053

f. 136046

f. 136051

Työkuvia. T. Seger 1985.